Medicinski fakultet u Rijeci

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN
2026/2027

Za kolegij

Mediji i zdravstvo (Sanitarno inženjerstvo)

Studij:	**Sanitarno inženjerstvo (R)** (izborni) Sveučilišni diplomski studij
Katedra:	**Katedra za zdravstvenu ekologiju**
Nositelj kolegija:	**nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med.**
Godina studija:	**2**
ECTS:	**1.5**
Stimulativni ECTS:	**0 (0.00%)**
Strani jezik:	**Ne**

Podaci o kolegiju:

Ciljevi kolegija:

Glavni cilj kolegija je studentima pružiti uvodna i temeljna znanja o pojmovima novinarstva, medija i pravaca kojima se razvija suvremeno novinarstvo u kontekstu izvještavanja o znanosti, s posebnim osvrtom na medicinsku znanost.
Kroz seminarsku nastavu, posebice pripremu referata, studenti bi trebali steći temeljna znanja i vještine o kritičkom "konzumiranju" medijskih napisa o temama iz biomedicine i zdravstva.
Zaključno, studenti se upoznaju s osnovnim zakonitostima stvaranja medijskih sadržaja u skladu s etikom novinarske profesije, te uočavaju važnost kako uloge (istraživačkih) novinara, tako i uloge znanstvenika – zdravstvenih djelatnika u kreiranju i plasiranju biomediocisnkih sadržaja kroz različite oblike medija.

Očekivani ishodi učenja:

Razumijevanje odnosa:
(medicinska) znanost – etika (?) medija – plasiranje i konzumiranje medicinske vijesti.
Osposobljavanje studenata za prepoznavanje i rješavanje poteškoća u komunikacijskom procesu zdravstvo - mediji stjecanjem vještina:
- poznavanja međuljudskih odnosa,
- razumijevanja procesa,
- etičke procjene.

Sposobnost vođenja medijskog slučaja i preveniranje nastanka medijskog skandala kroz modele i preuzimanje uloga u edukativnim i stvarnim slučajevima.
Praktična primjena teorijskih saznanja o specifičnostima znanstvenog novinarstva korištenjem vještina:
- etičke procjene (poznavanje osnova novinarske etike i prepoznavanje moralnog problema u načinu prezentacije medicinske vijesti),
- analize,
- diskusije i argumentacije.

Razvijanje komunikacijskih vještina igranjem uloga (novinar, PR, zdravstveni djelatnik-sudionik intervjua...):
- debatiranje,
- rješavanje konflikata,
- prepoznavanje situacije (etika situacije).

Uspješno i razumljivo iznošenje kompleksnih znanstvenih i stručnih koncepata za potrebe izvještavanja u stručnim, odnosno dnevnim medijima.

Sadržaj kolegija:

Profesija i etika ili etika (novinarske) profesije
Kako izvještavati o znanosti?
- položaj znanosti u medijima
  popularizacija ili vulgarizacija?
- uloga novinara

Kako pristupiti medijima?
- uloga znanstvenika (odnosno liječnika)
  "Znanstvenici moraju približiti znanost javnosti."

Mediji i zdravstvo
- specifičnosti izvještavanja o biomedicini i zdravstvu
- što je medicinska vijest?
- položaj zdravstvenih djelatnika u medijima
  je li u hrvatskim medijima „otvoren lov na zdravstvene djelatnike?"
- postoji li potreba za PR službom u zdravstvenim institucijama?
  kako davati izjave i ponašati se pred kamerama? (korištenje multimedija)
  odnosi s medijima u kriznim situacijama

Istraživačko novinarstvo:
- Shana Alexander: They decide who lives, who dies – "Božji komitet"
- Gerald Michael Rivera: The Willowbrook State School
- Jean Heller: The Tuskegee Syphilis Project
- Eileen Welsome: The Plutonium Experiments

Journal Club - analiza slučajeva iz štampe i znanstvenih radova na temu

Popis obvezne ispitne literature:

Nastavni materijal za kolegij je u pripremi, studentima će na raspolaganju biti sve PPT-prezentacije korištene u nastavi, kao i pripremljeni *handoutsi.*

Popis dopunske literature:

1. Bertrand C-J. Deontologija medija. Zagreb: ICEJ; 2007.
2. Šegota I. Bioetika i novinarstvo. Bioetički svesci br. 44. Rijeka: Katedra za društvene znanosti, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci; 2003.
3. Šegota I, Rinčić I, ur. Povijest bioetike. Bioetički svesci br. 55. Rijeka: Katedra za društvene znanosti, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci; 2003.
4. Malović S, Vilović G, ur. Novinarstvo i etika u Hrvatskoj 2005. Zagreb: Sveučilišna knjižara; 2005.
5. Theaker A. Priručnik za odnose s javnošću. Zagreb: HUOJ; 2008.
6. Tench R, Yeomans L, urednici. Istraživanje odnosa s javnošću. Zagreb: HUOJ; 2009.
7. Medianali (međunarodni znanstveni časopis za pitanja medija, novinarstva, masovne komunikacije i odnosa s javnostima).
8. The Journal of Medicine and Philosophy, Vol. 24, No. 2 (April), 1999.
    1. E. Haavi Morreim: Bioethics and the Press (101-107)
    2. Albert Rosenfeld: The Journalist's Role in Bioethics (108-129)
    3. Judith Andre, Leonard Fleck, Tom Tomlinson: Improving our Aim (130-147)
    4. James Lindemann Nelson: Bioethics as Several Kinds of Writing (148-163)
    5. Martyn Evans: Bioethics and the Newspapers (164-180)
    6. Kenneth K.W. Goodman: Philosophy as News: Bioethics, Journalism and the Public Policy (181-200)
9. Zakon o medijima (www.hnd.hr)
10. Staraj Bajčić T, Sorta-Bilajac Turina I, Baždarić K. Percepcija rizika od spolnih bolesti i HIV-a, kiberohondrija i zdravstvena pismenost u doba pandemije COVID-19. Infektološki glasnik 2020;40(4):129-33. https://doi.org/10.37797/ig.40.4.3
11. Sorta-Bilajac Turina I. Zdravstvena i medijska pismenost u doba korone. Narodni zdravstveni list 2020;726-7:25-6.
12. Sorta-Bilajac Turina, I. Zdravstvena pismenost. Narodni zdravstveni list 2014;656-657:13-4.
13. Sorta-Bilajac I, Sorta J. Primjena teorije komunikacije Paula Watzlawicka na praksu komuniciranja u medicini i zdravstvu. JAHR - godišnjak Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 2013;4(7):583-90.
14. Gašparović Babić S, Janković S, Glibotić Kresina H, Grbac R, Kresina S, Lazarević Rukavina I, Sorta-Bilajac Turina I, Cattunar A. Uloga Narodnog zdravstvenog lista u promociji zdravlja u Primorsko-goranskoj županiji – evaluacija zadovoljstva korisnika. U: Ivanišević G, ur. Hrvatska - prevencijom do zdravlja i vitalnosti: knjiga izlaganja na znanstvenom skupu XVII. lošinjska škola / akademija prirodnih ljekovitih činitelja i lječilišne medicine; 02.-03.09.2016.; Veli Lošinj, HR. Zagreb: Hrvatski liječnički zbor; 2016. str 167-77.
15. Gašparović Babić S, Glibotić Kresina H, Mohorić S, Kresina S, Vlah N, Sorta-Bilajac Turina I. Značaj zdravstvene pismenosti u unaprjeđenju javnozdravstvenih programa - primjer dobre prakse iz Primorsko-goranske županije. Znanstveno-stručni simpozij s međunarodnim sudjelovanjem Zdravstvena pismenost izazovi i perspektive; Dubrovnik 19.-20.4.2024. Hrvatski Časopis za javno zdravstvo [Internet]. 2024 [pristupljeno 02.07.2024.];19(59):14-16. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/318244

Nastavni plan:

Seminari popis (s naslovima i pojašnjenjem):

S1-4

Profesija i etika ili etika (novinarske) profesije
Kako izvještavati o znanosti?
Kako pristupiti medijima?

S5-6

Istraživačko novinarstvo

S7-10

Mediji i zdravstvo
Postoji li potreba za PR službom u zdravstvenim ustanovama?

S11-12

Kako nastaju popularni zdravstveni članci?
Primjer: Narodni zdravstveni list

S13-20

Journal Club – izlaganje studentskih seminara

S21-24

Journal Club

S25-30

Journal club

Obveze studenata:

Nema posebnih uvjeta za upis kolegija.

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Student može izostati s 30% nastavnih sati. Ukoliko izostane više, gubi mogućnost izlaska na završni ispit.
Također, studenti su obavezni dolaziti pripremljeni na skupne seminare, temeljem ponuđene literature istražiti relevantne činjenice potrebne za izradu seminarskog rada, te pripremiti PPT-prezentaciju.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci** (usvojenom na Fakultetskom vijeću Medicinskog fakulteta u Rijeci).

Sukladno smjernicama o ECTS sustavu ocjenjivanja, uspjeh studenata izražava se ECTS skalom ocjenjivanja u postocima 0-100% (uz pojašnjenje A-E, te kroz brojčani sustav 1-5).

Rad studenata se vrednuje i ocjenjuje tijekom izvođenja nastave te na završnom ispitu. Seminarski rad iznosi 50% završne ocjene. Aktivno sudjelovanje u nastavi kroz izlaganje uz PPT-prezentaciju sačinjava 20% završne ocjene. Pismeni ispit predstavlja 30% završne ocjene. Prag prolaza na ispitu je 50%. Ispit se provodi po završetku izbornog kolegija (termin se određuje u dogovoru s predstavnikom studenata).

Aktivnost	**Pojašnjenje**	**Broj bodova**
Usmeno izlaganje	1. pripremljenost izlaganja (max 15 bodova) 2. odgovaranje na pitanja (max 5 bodova)	20%
Seminarski rad	1. formalni elementi (max 5 bodova) 2. jasnoća i način obrade teme (max 15 bodova) 3. zaključak /osobni osvrt na temu (max 15 bodova) 4. literatura (max 10 bodova) 5. poštivanje rokova (max 5 bodova)	50 %
Završni ispit	Završni je ispit koncipiran kroz 10 pitanja. Svako pitanje sastoji se od ponuđenih pet odgovora, od kojih studenti trebaju prepoznati tri točna. Svako pitanje nosi 3 boda.	30%
UKUPNO		100%

Završna ocjena oblikuje se na način da se ocjenskim bodovima ostvarenim tijekom nastave pridružuju bodovi ostvareni na završnom ispitu. Ocjenjivanje studenata na temelju konačnog uspjeha obavlja se kako slijedi:

Kriterij	Brojčana ocjena	ECTS ocjena
90 - 100%	5 (izvrstan)	A
75 - 89,9%	4 (vrlo dobar)	B
60 – 74,9%	3 (dobar)	C
50 - 59,9%	2 (dovoljan)	D
0 - 49,9%	1 (nedovoljan)	F

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Nastava se izvodi u obliku 30 sati seminara. Predviđeno trajanje nastave je dva tjedna. Tijekom nastave student piše seminarski rad na odabranu temu, koju i usmeno izlaže uz PPT-prezentaciju. Izvršenjem svih nastavnih obveza, te pristupanjem završnom ispitu, student stječe 1,5 ECTS bod.
Za upis kolegija nema posebnih uvjeta.

Ponuđeni okvirni sadržaj kolegija može se mijenjati tijekom izvođenja samog kolegija, ovisno o osobnim profesionalnim interesima studenata, njihovim prijedlozima i željama za detaljnijim pristupom pojedinim temama.
Specifičnost je ovog kolegija u velikom naglasku na aktivnost studenata, čiji je zadatak da aktivno sudjeluju u izvođenju samog kolegija kroz svoje referate (case-report) u kojima će prikazati i analizirati slučajeve iz međunarodnih i hrvatskih medija.

Nastava će biti organizirana sukladno ostalim studentskim obavezama i raspoloživim terminima u odnosu na ostalu nastavu, a u dogovoru s predstavnikom studenata.

Ukoliko je potrebno, kolegij se može izvoditi na engleskom jeziku.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE 2026/2027

Mediji i zdravstvo (Sanitarno inženjerstvo)

Seminari (mjesto i vrijeme / grupa)
12.10.2026
S1-4: • ONLINE (08:00 - 11:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
14.10.2026
S5-6: • ONLINE (08:00 - 10:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
16.10.2026
S7-10: • ONLINE (08:00 - 11:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
19.10.2026
S11-12: • ONLINE (08:00 - 10:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
20.10.2026
S13-20: • ONLINE (08:00 - 16:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
21.10.2026
S21-24: • ONLINE (15:30 - 19:00) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]
22.10.2026
S25-30: • ONLINE (13:00 - 18:30) [1765]   ○ MZ
nasl. prof. dr. sc. Sorta-Bilajac Turina Iva, dr. med. [1765]

Popis predavanja, seminara i vježbi:

SEMINARI (TEMA)	Broj sati	Mjesto održavanja

S1-4	4	ONLINE
S5-6	2	ONLINE
S7-10	4	ONLINE
S11-12	2	ONLINE
S13-20	8	ONLINE
S21-24	4	ONLINE
S25-30	6	ONLINE

ISPITNI TERMINI (završni ispit):
